

עין משפט
גד מצוה

לז:

מוֹדָה אֲנִי בּוֹהַ. אַע"ג דקאמר מודה אני לאו משום דליהוי מתלמידי ב"ש דבפ"ק דיצמות (דף טו.) בלרת הבת סבד כב"ה דקאמר (א) תמיה אני מתי תבא לרת הבת לידי ואשיאנה והיינו כב"ה אלא אבג דשנה לעיל אלו ואלו מודים תנא הכא מודה אני:

וּבְמֵאֵי דר"ע היא. וא"ת ואלא כמאן דאי כר"ט כ"ש דלר"ע נותן לזה מנה ולזה מנה וי"ל דהכי פ"י ממאי דר"ע היא ומדינא דלמא ללאת ידי שמים ומשני מדקאמר מודה ר"ט למאן מודה לאו לר"ע דלמר מדינא משלם לכל אחד ואחד ואמר ר"ט מדינא מניח ביניהם ומסתלק אבל ללאת ידי שמים מדינא דמשלם לכל אחד ואחד וקאמר הא אוקימנא בנא ללאת ידי שמים ומודה דקאמר ר"ט ה"פ כי היכי דלמרת בשמא ושמא משלם לכל אחד ואחד ללאת ידי שמים הכי מודינא לך הכא: **וּב"י אמר רבא ב"ל בשתי בריכות ה"ל לַמִּידָּה וְהָא אֲמַר רַבָּא ב'.**

וא"ת והא מתני' איירי ללאת ידי שמים וי"ל מדנקט במתני' דלמי נמי כר"ע אציו של אחד מכס משמע משום דהוי שמא ושמא אינו חייב אלא ללאת ידי שמים דוקא כדמשמע לשון הודה (ט) הא הפקידו הן עזמנ דמסתמא תבעי ליה והוה ליה ברי ושמא חייב אפי' מדינא אע"ג דלא עבד איסורא כיון דה"ל למידק דאי לאו הכי אמאי נקט אציו דאי לאורויי דאפי' בשמא ושמא חייב ללאת ידי שמים זה און נראה שום חידוש לר"ע ועוד דר"ע נמי אית ל"י בהגחל קמא (ב"ק דף קג: וסג) בללק מחמשה בני אדם שמשלם לכל אחד ואחד ואע"ג דלא עבד איסורא ומדינא משלם דללאת ידי שמים אפילו ר"ט מודה שמשלם לכל אחד ואחד אע"ג דלא עבד איסורא דהא מתני' אוקמינן נמי כר"ט וקתני אציו של אחד מכס הפקיד לי מנה נותן לכל אחד ולהכי פריך והאמר רבא הכל מודים כו' דאפי' לר"ע מניח ביניהם אע"ג דה"ל למידק כמו שאפרש משום דלא עבד איסורא וה"ה דכלא רבא ה"מ למיפוך מר"ע דלמר גבי מקח אע"ג דלא עבד איסורא משלם לכל אחד ואחד והתם אמר רבא דאפי' לר"ע מניח רועה ביניהם

ומסתלק אלא דניחא ליה למיפוך דרנא אדרנא:

והאמר רבא **הב"ל** מודים בשנים שהפקידו אצל רועה. פרש"י זה טלה אחד וזה שני טלאים שמניח ביניהם ומסתלק והתם כשני כריכות יניחו אפי' הפקידו זה בפני זה דדבר הנראה מי הביא אחד ומי הביא שנים אבל צמעות לא היה לו להבחין בין לרור גדול ללרור קטן וקשה דמתני' מסתמא מיירי אפילו זה הפקיד מאתים צב' כיסין וזה מנה בכים אחד ומו דלמא מיירי רבא צב' שהפקידו שני טלאים זה כחוש וזה שמן דהוי כמעות דלא הוה ליה למידק אי נמי בשנים שהפקידו שני טלאים ומת אחד מהם וכל אחד אומר שהמת של חבירו דכי האי גוונא מיירי מתניתין דהתם צפרק שני דבכורות (דף פ: וסג) אלא יש לומר דאפי' הפקידו טלאים זה בפני זה הוה ליה למידק דלא שייך למימר אהון לא קפדיהון משום דלא יוכלו לתקן דאפי' הפקידו זה שלא בפני זה יראה חבירו הטלאים כשהולכים במרעה ושואל של מי הם אבל צמעות שהיה יכול להפקיד שלא בפני חבירו יכול הנפקד לומר אהון לא קפדיהון כל שכן דלא הוה לי למידק: **ש"ל**א מדעתו. לאו דוקא שלא מדעתו אלא כלומר שלא בראייתו של רועה דהשחא לא הוה ליה למידק:
שמא

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

לוות. אמר לכל אחד איני מכירך: ושקלי ליה כולוה ואולי. נמצא זה מוציא מידו כדי להפסיד הגגול עולמית: **והא"ר אבא בר זבדא ספק הינוח.** מנא דבר שאין צו סימן בלד מקום שמשתמר קלת דלא שכיחי אינשי דאולי ויש לספוקי שמא מדעת הונח שם לגניזה: **לכסחלה לא יעלנו.** המוצאו שכשיבא

צעליו לא ימצאנו וסימן אין צו שכרין לפיכך יניחנו זה וצעליו יבא ויעלנו וכל שכן לודאי הינוח כדמתן (לעיל דף כה:.) מנא כלי באשפה מכוסה לא יגע צו: **ואם נעל לא יחזיר.** ואם בא אחר ואמר שלי הוא וסימן אינו נותן צו לא יחזירו שמא אינו שלו וסוף הצעלים לצוא ויציא עדים שהניחו שם לפיכך יהא מונח ציד זה עד שיבא אליהו דהאי לא יחזיר לא שיהא שלו קאמר דהא מעיקרא באיסורא אחא לידיה אס הינוח הוא. אלמא מידי דמספקא לן דמאן יניחו לריך להניחו ציד מי שהוא עד שיתבדר הדבר: **אמר רב ספרא ויגית.** הא דקתני מסתלק לאו דלישקלו אינהו ולילזו ולא שיוציאנה מידו אלא תהא מונחת צידו עד שיתבדר הדבר והאי מסתלק סילוק הדין הוא ויית גזילה בפניהם צב"ד ויאמר בדרו של מי הוא ויטול ומסתלק מן הדין והגזילה יניה צידו עד שיבא אליהו: לא זו דדרך. סיפא דגזל אחד מחמשה הוא ביצמות (דף קיח:.) **נפל הבית עליו ועל אמו.** ואין ידוע איזה מת ראשון והיו לאמו נכסים מצית אציה: **יורשי האס.** משפחת צית אציה אומרים לקרובי הבן ממשפחת אציו הבאים לירש את הבן: **הבן מס ראשון.** ולא ירש את אמו להוריש אתכס נכסיה אלא הבן מת ראשון ואח"כ מתה אמו ואנו יורשים אותה (נכסיה): **ויורשי הבן אומרים האס מסא ראשונה.** וירשה בנה ואחריה מת הבן ואנו יורשין אותו: אלו ואלו. צ"ש וב"ה שנחלקו בנפילות אחרות צפרק מי שמת(י) שב"ש אומרים יחלקו וצית הלל אומרים נכסים בחזקתן כאן מודים שיהלוקו: **אמר ר"ע מודה אני בזה.** אע"פ שאני משל צ"ש ואומר בשאר הנפילות יחלקו צו אי מודה לב"ה שהנכסים בחזקתן. ופליגי אמוראי בחזקת מי והתס"י מפרש טעמא: **שמא ושמא.** כל

שניהם מכה שמא צאים הלכך נכסים בחזקתן: **הכא ברי ושמא.** כל אחד ואחד אומר אותי גזל היינו טענת ודאי וזה אומר איני יודע וברי עדיף משמא: **עלה דהביא.** דגזל אחד מחמשה: **חדא דלא קפני.** מתני' מובעין אותו דלא קתני אותו גזל: ה"ג **ועוד הא סני ר' חייא זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע** ול"ג יחלקו. והכי פירושו ועוד הא תני רבי חייא להך מתניתא דגזלתי את אחד מכס בתוספתא דיליה ותני לה הכי אמר לשנים גזלתי אחד מכס ואיני יודע איזהו זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע נותן לזה מנה כו' כדקתני במתני' אלמא בשמא ושמא עסקינן: **הכל מודים בשנים שהפקידו כו'.** גבי פלוגתא דר"ט ור"ע אימתר במסכת בכורות (דף יח:.) שנים שהפקידו זה טלה אחד וזה שנים זה אומר שנים שלי וזה אומר שנים שלי והתם שמי כריכות יניחו ואפילו הפקידו זה בפני זה דבר הנראה הוא מי מציא אחד ומי מציא שנים דבשלמא גבי כריכות מעות הואיל דאלו ואלו לרורין הוא שוכח מי הפקיד אלו לרור גדול ומי לרור קטן הואיל והפקידו אלו יחד אבל גבי טלאים מילתא מוכחת טפי: **פסידא דגדול.** של כלי גדול ששברוהו וכשיבא אליהו ויאמר של מי הוא נמצא מפסיד בשצירתו: **בזה קאמר ר' יוסי.** משום פסידא דגדול: והא

מסורת הש"ס

- (א) לעיל כה: ט (ב) ויצמות קיח: (ג) ב"ב קנח: [ע"ש, (ד) דלמא ר"ט היא ס"ה, (ה) ב"ק קג: (ו) ס"ה ל"ג, (ז) בסורות יח: (ח) צ"ב קנח. קנח: (ט) [שם קנח: א,]

הגהות הב"ח

- (א) תוס' ד"ה מודה וכו' כב"ה דקאמר תאבני ממי תבא לרת: (ב) ד"ה ומי כו' כדמשמע לשון הודה מפני עצמו הא:

מוסף רש"י

כל ספק היגדו. בדבר שאין צו סימן, וכ"ש ודאי הינוח, לבחזילה לא יטול. דאי שקלת לה לנא למריהו סימנין ליתב ביה ויפסד, הלכך לא יטול והצעלים חזרו ויבאו ויטלו, ואם נטל לא יחזיר. דהא ליכא דהיב סימנא (לעיל כה:.) נפל הבית עליו ועל אמו. כגון שנפל הבית על רחל אשת יעקב באלמנותה ועל יוסף בנה מעקב ולא היה לה עוד כן מעקב ולא מאיש אחר, שעבדו טענומיהן שוות, שורשי האס כגון אחיה מאביה אומרים הבן מת ראשון והיא מתה אחרונה וירשנו כל נכסיה, וירשי הבן כגון דלוינן בן יעקב מלאה טוען כל הנכסים ואומר רחל מתה מתלה וירש יוסף את כל נכסיה ואח"כ מת היא וירשנו כל הנכסים (רשב"ם ב"ב קנח:.) שיהלוקו. דשניהם באין מכה טענת יורשת נכסים שהוחזקה בן האשה לבדה במייה באלמנותה בלא בעל (שם, ע"ש בארוכה.) מודה אני בזה. משום דנקט פ"ק לשנא דמודים, אמר איזה נמי מודה אי, כלומר ואני מודה וחולק עלך דלדברי צ"ה נמי אמרינן הכא נכסים בחזקתם, ובגמ' מפרש בחזקת מי וטעמא נמי מפרש (שם).